

**สรุปรายงานกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง “แนวทางการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย
เพื่อขอรับทุนจากแหล่งทุนภายนอก”**

โดย สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ร่วมกับศูนย์ประสานงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 09.00-12.00 น.

ณ ห้องประชุม 1607 อาคารบริหาร ชั้น 6 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

วิทยากร

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจู้
2. ดร. วัฒนีย์ วัฒนวิทย์กิจ

ผู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มุกดา หนูยศศรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มูลศาสตร์

รายนามผู้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

1. รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดวงกมล ปิ่นเจลิศว
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี ชิวเกษมสุข
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมฤทัย น้อยหมั่นไวย
4. อาจารย์ ดร.พัทยา แก้วสาร
5. อาจารย์ ดร.เรณูการ์ ทองคำรอด
6. อาจารย์สุพัตรา ช่างสุพรรณ
7. อาจารย์วัญญา ทับเที่ยง
8. นางรัชฎ์ลักษณ์ ครรชิตานุรักษ์
9. นางนฤมล สำเภาเงิน

สาขาวิชาศิลปศาสตร์

10. อาจารย์ปทุมฉวีร์ สันติสุภาพร
11. อาจารย์วสันต์ รัตนโกศา
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ ยะหกร

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

13. นางสาวกัญชวลีย์ บังคะดานรา
14. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริศักดิ์ สุนทรไชย

สำนักวิชาการ

15. นางสาวชนัญญา เฉลยผล
16. นางสาวเขาวนีย์ อ้นลำพูน
17. นางสาวณัฐฐณิชา เพชรบัวศักดิ์

1) ปัจจัยการวิจัย (input) (20 คะแนน)

* หัวข้อเรื่องน่าสนใจ เป็นประเด็นเร่งด่วน hot issue ในส่วนของประเภทวิจัย ใ้ใส่ให้ตรงกับรูปแบบวิจัยที่เสนอ ชื่อเรื่องตั้งให้ตรงประเด็นสะท้อนตัวแปรที่ศึกษา ประชากร และแบบแผนการวิจัย ที่สำคัญเรื่องที่ต้องสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของชาติ และนโยบายของแหล่งทุน

* ประเภทของการวิจัย ระบุประเภทของการวิจัยเพียง 1 ประเภท เช่น วิจัยพื้นฐาน วิจัยประยุกต์ หรือ วิจัยการพัฒนาคดลอง เป็นต้น

* ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ควรระบุสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ปัญหา รวมทั้งแนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาให้ชัดเจน นอกจากนี้ข้อมูลที่น่าสนใจอ้างอิงต้องทันสมัย น่าเชื่อถือ

* วัตถุประสงค์ของการวิจัยชัดเจนและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์นำไปสู่การการตอบปัญหาการวิจัย

* ขอบเขตการวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างเป็นใครอยู่ที่ไหน เหตุผลในการทำเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งกรณีไม่เลือกทำทั้งหมด ตัวแปรที่ศึกษามีตัวแปรใดบ้าง และช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา

* การทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยต้องค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาที่ทันสมัย ครบถ้วน และควรเขียนหัวข้อที่สำคัญตามเรื่องที่ต้องการศึกษาโดยอธิบายเนื้อหาแต่ละหัวข้อพอสังเขป ไม่ใส่เฉพาะหัวข้อ

* ประโยชน์ที่ได้รับ มักมีจุดอ่อนโดยเขียนเหมือนวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยต้องเขียนให้รู้ว่าจะเอาผลวิจัยไปใช้ประโยชน์อะไรบ้าง เกิดประโยชน์อย่างไร เช่น ช่วยในการแก้ปัญหาการดำเนินงาน ลดขั้นตอนการดำเนินงาน หรือเกิดองค์ความรู้ใหม่ เป็นต้น

* คณะผู้วิจัย ต้องมีความเหมาะสมและมีความพร้อม โดยเฉพาะความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ศึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักวิจัยรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการวิจัยด้วย

* อุปกรณ์การทำวิจัยต้องมีความพร้อม

* งบประมาณเหมาะสม เขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่ทำ

2) กระบวนการ (process) (20 คะแนน)

* มีความเชื่อมโยงระหว่างกรอบแนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานการวิจัย

* ระบุกลยุทธ์เชื่อมโยงขั้นตอนการทำการวิจัยอย่างสมบูรณ์ถูกต้องชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลัก

* แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัย ต้องระบุกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาและสถานที่ใช้ในการถ่ายทอดและควรเสนองบประมาณในส่วนนี้ด้วย

ในส่วนนี้ถือเป็นหัวใจของโครงการวิจัยที่คณะกรรมการฯจะพิจารณาอย่างละเอียด โดยเฉพาะการดำเนินการวิจัยต้องออกแบบการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต้องเหมาะสมกับปัญหาการวิจัยและครอบคลุม ต้องเขียนกระบวนการวิจัยให้ชัดเจน รวมทั้งจริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัย โดยในคำชี้แจงของเครื่องมือการวิจัยต้องเขียนว่า ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างอย่างไรบ้าง

3) ผลผลิตการวิจัย (output) (20 คะแนน)

* ผลสำเร็จและความคุ้มค่า แสดงผลสำเร็จที่คาดหวังอย่างชัดเจน โดยระบุให้ชัดเจนว่าถ้างานวิจัยสำเร็จเบื้องต้น คาดว่าจะได้รับอะไรบ้าง ผลสำเร็จถึงกลางคาดว่าจะไปต่อยอดหรือขยายผลอะไรให้มีความยั่งยืน และผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ จะนำไปทำอะไรได้บ้าง

4) ผลกระทบของโครงการวิจัย (30 คะแนน) ควรเขียนให้ชัดเจน เช่น การพัฒนาคุณภาพและสังคมไทยสู่ภูมิภาคไทย สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคง การเสริมสร้างธรรมาภิบาล หรือผลลัพธ์ (outcome) ของแผนงานวิจัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเช่น งานวิจัยได้พัฒนาเชื่อมโยงจากท้องถิ่น โดยใช้ภูมิภาคไทยและมีแนวโน้มจะสามารถขยายการพัฒนาไปสู่ระดับประเทศและนานาชาติได้

นอกจากนี้วิทยากรกล่าวถึงประเด็นการวิจัยด้านสาธารณสุขของประเทศไทย ที่เน้นการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคอุบัติใหม่ การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ การพึ่งตนเอง ด้านสุขภาพ ตัวชี้วัดพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ตัวชี้วัดบริการสุขภาพที่มีคุณภาพประเด็นในการจัดทำแผนสุขภาพตำบลและอื่น ๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ของพื้นที่ ทั้งนี้ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษารูปแบบการเขียนโครงการวิจัยตามที่แหล่งทุนกำหนดและศึกษาคำชี้แจงแบบเสนอโครงการวิจัย

ส่วน ก ประวัติคณะผู้วิจัย ในส่วนนี้เขียนตามหัวข้อที่แหล่งทุนกำหนด

ส่วนที่ 2 การบรรยายในหัวข้อ การพิจารณาโครงการวิจัยที่เสนอขอทุนจากแหล่งทุนภายนอก โดย ดร.วัฒน์ วัฒนวิทย์กิจ

ขอบข่ายการบรรยายเกี่ยวกับการพิจารณาทุนวิจัยและประเด็นการพิจารณาโครงการวิจัยของคณะกรรมการเฉพาะกิจของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช คำถามหรือประเด็นที่คณะกรรมการฯฯพิจารณาตัดสินใจให้ทุนวิจัย เหตุผล 10 ประการที่ข้อเสนอโครงการวิจัยมักได้รับอนุมัติ สารสนเทศแหล่งทุนอุดหนุนการวิจัยที่น่าสนใจ (รายละเอียดตั้ง power point แนบ)

2.1 ทุนวิจัยของคณะกรรมการเฉพาะกิจของมสธ. แหล่งทุนได้แก่ แหล่งทุนภายใน มสธ. และแหล่งทุนภายนอก เช่น ทุนจากวช. สกอ. สสส. เป็นต้น (รายละเอียดแหล่งทุนดูจากเว็บไซต์ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มสธ.)

2.2 คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาอะไรบ้าง เป็นสิ่งที่ผู้เสนอโครงการวิจัยควรทราบ ดังนี้

- 2.2.1 ความสอดคล้องของข้อเสนอโครงการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของทุนวิจัย
- 2.2.2 วัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัยควรสอดคล้องกับชื่อเรื่อง

ครอบคลุมทุกปัญหาการวิจัยนำไปสู่การออกแบบการวิจัยและเชื่อมโยงกับความสำคัญของปัญหาและขอบเขตการวิจัย

2.2.3 การทบทวนวรรณกรรม แสดงรายละเอียดขององค์ความรู้ ทฤษฎี มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการตรวจสอบเอกสารสมบูรณ์ แสดงความเกี่ยวเนื่องและความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะทำวิจัยกับผลการวิจัยอื่นๆทั้งในและต่างประเทศ และควรสังเคราะห์สิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆทั้งทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 การนิยามศัพท์ ควรนิยามให้ครบตามตัวแปรที่ศึกษาหรือที่เกี่ยวข้องและอธิบายนิยามให้ชัดเจน

2.2.5 วิธีดำเนินการวิจัย ในการวิจัยเชิงทดลองระบุวิธีการควบคุมตัวแปร อธิบายขั้นตอนการวิจัยให้ชัดเจนและครบในแต่ละวัตถุประสงค์การวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกกลุ่มที่จะให้ข้อมูล วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเหมาะสมกับสถิติที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเหมาะสม มีรายละเอียดของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลเลือกสถิติเหมาะสมสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ในส่วนของจริยธรรมการวิจัยในคนต้องระบุรายละเอียดให้ชัดเจน อุปกรณ์การทำวิจัยมีความพร้อมงบประมาณเหมาะสม และในส่วนของงบประมาณ ควรประเมินค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงสอดคล้องกับแผนงาน

2.3 คำถามหรือประเด็นที่คณะกรรมการฯของวช. ใช้พิจารณาตัดสินใจให้ทุนวิจัย

2.3.1 โจทย์วิจัยเป็นไปตามที่ วช. กำหนดหรือไม่

2.3.2 ข้อเสนอโครงการวิจัยมีครบตามคู่มือการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย ของ วช. หรือไม่

2.3.3 ความเหมาะสมของคณะวิจัยและความพร้อม พิจารณาจากประสบการณ์ด้านการศึกษาและประสบการณ์วิจัยของผู้วิจัยในเรื่องที่จะศึกษา เพื่อพิจารณาว่าผู้วิจัยสามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ

2.3.4 พิจารณาความเป็นไปได้ในการทำวิจัยได้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อเสนอโครงการวิจัยของผู้วิจัย โดยจะดูความรู้ ประสบการณ์ โจทย์วิจัย วิธีการศึกษาการทบทวนวรรณกรรมกรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขต ตัวชี้วัด ประโยชน์ งบประมาณ ฯลฯ โดยเฉพาะในส่วนของแผนการถ่ายทอดผลการวิจัยต้องเขียนให้ชัดเจน

2.4 เหตุผล 10 ประการที่ข้อเสนอโครงการวิจัยมักได้รับอนุมัติ ได้แก่

2.4.1 โครงการวิจัยสามารถบอกความต้องการในการทำวิจัยอย่างชัดเจน ชื่อเรื่องตรงประเด็นและครอบคลุมปัญหาการวิจัย บอกทิศทางวิจัย ไม่ซ้ำซ้อนผู้อื่น สอดคล้องกับประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษา และใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เป็นศัพท์ที่ยอมรับ

- 2.4.2 อธิบายให้ชัดเจนว่าจะทำอะไร ที่ไหน และอย่างไร
- 2.4.3 นำเสนอสิ่งต่างๆ ที่จะทำอย่างเป็นขั้นตอน
- 2.4.4 ควรจะเขียนในเชิงบวก
- 2.4.5 ไม่ควรใช้สำนวนในเชิงวิชาการหรือเชิงเทคนิคมากเกินไป
- 2.4.6 ควรเสนอรายละเอียดงบประมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ
- 2.4.7 ระบุประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับให้ชัดเจน
- 2.4.8 ต้องจัดเตรียมข้อเสนอโครงการวิจัยตามแนวทางที่ว.กำหนดให้ครบถ้วนทุก

ประเด็น

- 2.4.9 โครงร่างการวิจัย มีการจัดเตรียมอย่างมืออาชีพ
- 2.4.10 โครงการวิจัย ไม่ควรมีความยาวที่เหมาะสมไม่มากจนเกินไป
- 2.5 สารสนเทศแหล่งทุนอุดหนุนการวิจัยที่น่าสนใจและควรทราบ ได้แก่

2.5.1 ระบบบริหารจัดการงานวิจัยของประเทศ (<http://www.nrms.go.th>) โดยต้องลงทะเบียนเป็นนักวิจัย การสมัครต้องเตรียมบัตรประชาชนให้พร้อม

2.5.2 ระบบคลังข้อมูลงานวิจัยไทย *Thai National Research Repository* (<http://www.tnrr.in.th>)

2.5.3 โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา *Higher Education Research Promotion (HERP)* ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (<http://www.herp.go.th>)

การเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินหรือทุนจากแหล่งทุนภายนอก Research Proposal สิ่งที่ต้องคำนึง คือ ต้องมีเนื้อหาตรงไปตรงมา มีใจวรรณกรรม และต้องเรียบเรียงเนื้อหาตามหัวข้อที่กำหนดเป็นสากลซึ่งมีระบบระเบียบอย่างชัดเจน และวิทยาการได้กล่าวถึงข้อ 7 หัวข้อที่แสดงความน่าเชื่อถือของการวิจัย คือ 1) คุณภาพของปัญหาทางการวิจัย 2) คุณภาพของประมวลเอกสาร 3) คุณภาพของเครื่องมือวัดตัวแปร 4) กลุ่มตัวอย่างเหมาะสม 5) วิธีดำเนินการวิจัย 6) การวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม 7) การตีความข้อมูลเหมาะสม ดังนั้นการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการวิจัย

ส่วนที่ 3 แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนจากแหล่งทุนภายนอก

โดย รศ.ดร.มุกดา หนูยศรี และผศ.ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์อาจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมธิราช ซึ่งเคยได้รับทุนวิจัยจากสภาวิจัยแห่งชาติ ดังนี้

3.1 รศ.ดร.มุกดา หนูยศรี ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ. 2553 จำนวน 550,000 บาท จากโครงการวิจัย เรื่อง “สมุนไพรที่ใช้บำบัดในภาวะฉุกเฉิน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งรูปแบบการวิจัยเป็นแบบสำรวจ และคณะกรรมการฯ ได้ส่งโครงการให้ปรับใน

ประเด็นของการเกิด impact ของโครงการต่อสังคมให้ชัดเจน และประเด็นเกี่ยวกับการเขียนกรอบแนวคิดให้เขียนตามรูปแบบเฉพาะของโครงการวิจัย

ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการทำวิจัยทำให้ไม่เสร็จตามกำหนด คือ การทำ Focus group ในกลุ่มตัวอย่าง คือผู้สูงอายุที่ใช้สมุนไพรและหอมพื้นบ้าน/แผนโบราณในภาคอีสาน ทำให้ได้ข้อมูลค่อนข้างยาก และการใช้สมุนไพรที่หลากหลายทั้งในภาวะฉุกเฉินและไม่ฉุกเฉิน ทำให้ผู้วิจัยต้องคัดกรองข้อมูลที่ได้ให้ตรงประเด็น และผู้วิจัยได้ขอเลื่อนกำหนดส่งรายงานวิจัย 2 ครั้ง ครั้งละ 6 เดือน รวมระยะเวลาที่ขอเลื่อน 12 เดือน

3.2 ผศ.ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์ ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน 2 ครั้ง โครงการวิจัยเรื่องที่ 1 ไม่มีปัญหา เนื่องจากทำตามประเด็นที่แหล่งทุนกำหนด สำหรับโครงการวิจัยที่ 2 เรื่องรูปแบบการจัดการการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในเขตชายแดนภาคเหนือ คณะกรรมการให้ปรับแก้งบประมาณให้น้อยลง จึงปรับลดกลุ่มตัวอย่างจาก 5 จังหวัดในเขตชายแดนภาคเหนือ เหลือ 2 จังหวัด

ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ปัญหาด้านการเมืองในเขตพื้นที่ ทำให้แผนงานโครงการไม่เสร็จตามเป้าหมายที่กำหนด จึงได้ขอเลื่อนส่งโครงการไปอีก 6 เดือน (ในปัจจุบันการเลื่อนระยะเวลาการดำเนินโครงการวิจัย สามารถขอเลื่อนได้ 1 ครั้ง เป็นระยะเวลา 6 เดือน)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมประชุม

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องแนวปฏิบัติในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อรับขอทุนจากงบประมาณแผ่นดินนั้น ทำให้คณาจารย์ในสาขาอื่นๆ มีโอกาสซักถามในประเด็นที่สงสัย และอาจารย์ที่มีประสบการณ์เคยได้รับทุนจากวช. ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมจากประสบการณ์ของอาจารย์แต่ละท่าน โดยบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแบ่งปันประสบการณ์ (ดังภาพประกอบ) กันอย่างทั่วถึง ผู้ร่วมกิจกรรมได้เสนอให้ทำ work shop ข้อเสนอโครงการวิจัย และควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินการจัดกิจกรรมในครั้งนี้พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M= 4.65, SD.= 0.50) และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน (M = 4.53, SD.= 0.61)

คณะทำงานจัดการความรู้สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

ผู้ถอดบทเรียน

ภาพประกอบ

